

**MINISTERUL EDUCAȚIEI al REPUBLICII MOLDOVA
UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
FACULTATEA de LITERE
CATEDRA de FILOLOGIE ENGLEZĂ și GERMANĂ**

**Curriculum
la disciplina
*Comunicarea interculturală***

Autor: Oxana Chira, lector universitar

BĂLȚI 2014

**Curriculum la disciplină
Comunicarea interculturală**

Discutat și aprobat în ședința
Catedrei de filologie engleză și germană din
15 mai 2014,
proces verbal nr. N 9

Șeful catedrei de filologie engleză și germană
lector superior, Ana Muntean _____

Aprobat în ședința consiliului științific
al Facultății de Litere
din 28 mai 2015,
proces verbal nr N 8
decanul Facultății de Litere
Conf. univ., dr. Ala Sainenco

**Curriculum la disciplina
Comunicarea interculturală**

Informații de identificare a cursului:

Domeniul general de studiu: *Științe ale Educației*

Domeniul de formare profesională: *Ciclul I, Licență, Educație și formarea profesorilor*

Denumirea specialității: *Limbi moderne*

Limba și literatura germană și Limba engleză

Administrarea unității de curs:

Codul unității de curs	Credite EC TS	Total ore	Repartizarea orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			Prel.	Se m.	Lab .	l.in d.		
U.05. A.050	4	90	15		30	45	Ex.	Germana

Statutul: *disciplină obligatorie*

Integrarea cursului în programul de studii:

Prin predarea acestei discipline se urmărește asimilarea de către studenți a cunoștințelor necesare pentru o comunicare interculturală. Cursul creează posibilitățile optime de precizare a căilor de realizare a unei comunicări reale dintre culturi, religii, grupuri sociale și/sau profesionale etc.

Curriculum la disciplina Comunicarea interculturală

Obiectivul general al cursului rezidă în cunoașterea celor mai recente evoluții ale limbii germane ca mijloc de comunicare, în scopul stabilirii criteriilor unei comunicări real-culturale.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului:

a) cognitive:

- cunoașterea concepțiilor principalelor orientări în comunicarea interculturală;
- identificarea premiselor culturale, sociale, teoretice ale apariției comunicării interculturale;
- cunoașterea celor mai recente evoluții în cercetarea lingvistică și sociologică privind fenomenul comunicării internaționale;
- elucidarea problemelor în cadrul cursului – contacte culturale și comunicarea interculturală, bariere culturale și interculturale în relația cu limba țintă etc.;
- cunoașterea obstacolelor care stau în calea unei comunicări reale.

b) aplicative:

Curriculum la disciplina Comunicarea interculturală

- determinarea coraportului între educația interculturală, culturologie, antropologie culturală, lingvistică, pragmatică, sociologie, istorie;
- dezvoltarea și optimizarea capacităților creative ale studenților (studentul va fi capabil să interpreteze și să creeze PPT- uri, postere, filme online, referate etc.);
- formarea viziunii de ansamblu asupra problemei studierii elementelor culturale, identității culturale, educației interculturale, comunicării interculturale, minorității etnice, relației cultură-civilizație, barierelor în comunicare etc.;
- identificarea trăsăturilor specifice ale diverselor tipuri de discurs;
- exploatarea acestor cunoștințe în analiza și elaborarea discursurilor;
- evocarea specificului comunicării interculturale ca domeniu de cunoaștere a lumii cultural diverse și lingua-diverse;

c) atitudinale:

- recunoașterea diversității culturale și dezvoltarea unei atitudini pozitive față de cultura limbii ținte, culturii naționale și culturii altora;

Curriculum la disciplina Comunicarea interculturală

- crearea atitudinii pozitive pentru discuții în limba germană;
- dezvoltarea interesului față de cunoașterea științifică a realității social-culturale prin utilizarea limbii străine de comunicare.

Finalitățile cursului:

La finele cursului, studenții vor aplica cunoștințele teoretice în interpretarea unor situații reale de comunicare sau în rezolvarea unor probleme specifice culturii germane.

Studenții vor cunoaște condițiile de realizare a comunicării interculturale și interideologice, tehnicile de problematizare și paradigmele culturale, concepții despre natura limbajului etc. Studentul va putea utiliza cunoștințele lingvistice în limba germană acumulate la cursul ***Comunicarea interculturală*** la disciplinele: *Interpretarea și traducerea textului literar, Artă oratorică, Elemente de analiză a textului literar I* etc.

Competențe prealabile:

Studenții trebuie să posede competențele dezvoltate în cadrul următoarelor discipline: Cursului practic de limba germană, Cultura vorbirii, Civilizația țărilor europene.

Calendarul de desfășurare a cursului:

a) Tematica și repartizarea orelor la prelegeri:

**Curriculum la disciplina
Comunicarea interculturală**

Nr.	Tema	Numărul de ore
1.	Einführung in die interkulturelle Kommunikation <i>Kommunikationsverständnis im Alltag</i> <i>Die Welt der Kommunikation</i> <i>Missverständnisse</i>	2
2.	Interkultur als Ergebnis kultureller Überschneidungssituationen <i>Die Höhe Kunst der Kommunikation</i> <i>Durch Kommunikation entsteht etwas Gemeinsames</i>	2
3.	Schwierigkeiten der interkulturellen Kommunikation <i>Der erste Eindruck hat das stärkste Gewicht</i> <i>Kommunikation-ein Abendteuer</i>	2
4.	Nonverbale Kommunikation in verschiedenen Kulturen <i>Körpersprache: Gestik und Mimik, Blickkontakt</i>	2
5.	Kommunikative Funktion der Sprache <i>Die Funktionen der Sprache</i> <i>Gelingende Kommunikation</i>	2
6.	Kommunikationsformen <i>Verzichtssignale</i> <i>Unfaire Angriffe</i>	2
7.	Identität in einer globalisierten Welt <i>Konkretes und überprüfbares Verhalten</i> <i>Tun statt Hoffen</i>	2
8.	Internationale Kommunikation und Übersetzung <i>Begründungen geben</i> <i>Konkrete Bitten oder Erwartungen äußern</i>	1

**Curriculum la disciplina
Comunicarea interculturală**

	<i>Übersetzung als Hilfe der Kommunikation</i>	
--	--	--

b) Tematica și repartizarea orelor la laborator:

Nr.	Tema	Numărul de ore
1.	Kommunikationsverständnis im Alltag	2
2.	Die Kunst des Zuhörens	2
3.	Wirkungsorientiert sprechen	2
4.	Machtfrage in der Kommunikation	2
5.	Statusspiele: Wer oben und wer unten ist?	2
6.	Aspekte der Machtinszenierung	2
7.	Manipulation – wenn Zustimmung erschlichen wird	2
8.	Der Kommunikationstest	4
9.	Selbsterklärung: Was wollen Sie sagen?	2
10.	Die passende Worte finden	4
11.	Wortschatz für die Benennung von Gefühlen und Bedürfnissen	4
12.	Konkrete Bitten oder Erwartungen äußern	2

Obiective de referință	Tema	Biografie /Webografie
- să definească conceptul de comunicare interculturală; - să identifice importanța cursului în formarea sa profesională;	Einführung in die interkulturelle Kommunikation	<i>Stephan Dahl</i> <i>Einführung in die Interkulturelle Kommunikation,</i> ECE, London, 2009. S. 3-12
- să utilizeze noțiunile teoretice în studiul și analiza unor situații practice;	Interkultur als Ergebnis kultureller Überschneidungssituationen	https://www.uni-bamberg.de/fileadmin/uni/fakultaeten/sowi/lehrstuehl

**Curriculum la disciplina
Comunicarea interculturală**

<p>- să exprime o opinie și să o justifice în cadrul discuției despre cultura germană;</p>		<p>e/internationales management/Dokumente/Kulturelle UEberschneidungssituationen 07.23.2010.pdf</p>
<p>- să stabilească etapele barierei psihologice de comunicare; - să argumenteze apariția deficiențelor de comunicare;</p>	<p>Schwierigkeiten der interkulturellen Kommunikation</p>	<p>http://www.oei.fu-berlin.de/media/publikationen/boi/boi_11/02_scherrer.pdf Carolin Fischer, Helene Harth, Philippe Viallon, Virginie Viallon (Hrsg.): <i>Identität und Diversität. Eine interdisziplinäre Bilanz der Interkulturalitätsforschung in Deutschland und Frankreich.</i> Avinus, Berlin 2007, S.23-29</p>
<p>- să prezinte în PPT comunicarea nonverbală în diferite culturi; - să discute și să descrie din experiența proprie tipurile de semne în anumite situații de comunicare;</p>	<p>Nonverbale Kommunikation in verschiedenen Kulturen</p>	<p>http://www.sprachenlernen24-blog.de/sprachen-der-welt-nonverbale-kommunikation-gesten/ Sabine</p>

**Curriculum la disciplina
Comunicarea interculturală**

		Mühlisch: <i>Mit dem Körper sprechen</i> . Gabler, Wiesbaden 1997, S. 32-39
<ul style="list-style-type: none"> - să identifice funcțiile limbajului; - să dezvolte particularitățile funcțiilor limbajului; 	Kommunikative Funktion der Sprache	<p>Ruth Berger: <i>Warum der Mensch spricht: Eine Naturgeschichte der Sprache</i>. Eichborn, Frankfurt 2008, S.22-25</p> <p>Ekkehard Felder (Hrsg.): <i>Sprache</i>. Springer. Berlin, Heidelberg 2009, S.56-65</p>
<ul style="list-style-type: none"> - să precizeze formele de comunicare; - să determine din ce clasă face parte o formă de comunicare; - să prezinte varietățile comunicării; 	Kommunikationsformen	<p>http://www.nibis.ni.schule.de/~fssa2aur/projekte/kommunikation001.pdf</p> <p>Werner J., Tödter U., <i>Kommunikation</i>, Berlin, Cornelsen, 2010, S. 89-112</p>
<ul style="list-style-type: none"> - să elaboreze un chestionar privind identitatea culturală a unui vorbitor; - să determine importanța globalizării și importanța de a comunica într-o limbă străină; 	Identität in einer globalisierten Welt	<p>http://www.zak.kit.edu/downloads/Hauser-Kulturelle Identität in einer globalisierten Welt Robert Hauser</p>

**Curriculum la disciplina
Comunicarea interculturală**

		al.pdf Thomas Meyer: <i>Identitäts politik. Vom Missbrauch des kulturellen Unterschieds.</i> Suhrkamp, Frankfurt am Main, 2002, S. 34-57
- să analizeze opiniile cercetătorilor privind comunicarea interculturală și traducerea; - să selecteze texte traduse ce țin de specificul cultural german;	Kulturelle Übersetzung	Antonia Schneider Übersetzen als kulturelle Praxis Ludwig-Maximilians-Universität München, S. 271-276

Activități de lucru individual:

<i>N r.</i>	<i>Tema / Modul</i>	<i>Conținutul</i>	<i>Ore</i>	<i>Termen de prezentare</i>
1	Das Kräfteverhältnis auf dem Arbeitsmarkt	Hans-Georg Willmann <i>Wirkungsvoll bewerben</i> S. 22-43	10	Februarie
2	Kommunikation durch E-mail	Hans-Georg Willmann <i>Wirkungsvoll bewerben</i> S. 45-53	10	Martie

**Curriculum la disciplina
Comunicarea interculturală**

3	Kommunikation durch Telefoninterviews	Hans-Georg Willmann <i>Wirkungsvoll bewerben</i> S. 54-63	10	Martie
4	Psychologische Tests für eine richtige Kommunikation	Hans-Georg Willmann <i>Wirkungsvoll bewerben</i> S. 76-93	10	Aprilie
5	Die Entscheidung für oder gegen Sie	Hans-Georg Willmann <i>Wirkungsvoll bewerben</i> S. 93-104	5	Mai

Strategii de evaluare

Cursul acesta are un caracter dublu teoretic și practic. Pe parcurs, se vor propune teste, proiecte, referate. Forma de evaluare finală este examenul care se va realiza în scris (test).

Testaufgaben:

1. Während des Gesprächs hält Ihr Gegenüber einen Stift in der Hand und bewegt ihn ständig. Worauf könnte dies schließen?

Es ist eine Art, dem Gesagten zusätzliche Bedeutung zuzumessen

Es ist Ausdruck einer Barriere, die gegen mögliche Gegenargumente aufgebaut wird

Es ist ein Anzeichen für Aggressivität

2. Worauf könnte es deuten, wenn Ihr Gesprächspartner oft die Unterarme flach auf den Tisch legt?

Er ist verträumt

Er ist misstrauisch

Er ist unternehmerisch

**Curriculum la disciplina
Comunicarea interculturală**

3. *Im Gespräch mit dem anderen Geschlecht stützt Ihr Gesprächspartner seine Ellbogen auf den Tisch und legt seinen Kopf zwischen seine Hände, während er sich leicht vorneigt. Wie ist dies zu interpretieren?*

Er ist gelangweilt

Er ist in Gedanken gar nicht beim Gespräch

Er zeigt Interesse an Ihrer Person

4. *Ihr Gesprächspartner verschränkt seine Arme vor der Brust. Was könnte dies bedeuten?*

Er signalisiert damit, dass er sich am Gespräch gar nicht beteiligen möchte

Es ist ein Zeichen von Verwundbarkeit

Er hat wahrscheinlich schlechte Laune

5. *Ihr Gesprächspartner stützt sein Kinn auf seine Hand, während er seinen Mund mit seinen Fingern verdeckt. Wie ist dies zu deuten?*

Als Misstrauen Ihnen gegenüber

Als Unaufrichtigkeit Ihnen gegenüber

Als Zeichen von Langeweile

6. *Während des Gesprächs beißt sich ihr Gegenüber auf die Lippe. Worauf könnte das hin deuten?*

Ihr Gesprächspartner ist wütend

Ihr Gesprächspartner ist nachdenklich

Ihr Gesprächspartner ist traurig

7. *Ihr Gesprächspartner umfasst mit der Hand sein Kinn, während Sie sprechen. Wie ist dies aufzufassen?*

Er ist eher gelangweilt

Es ist als Zeichen von Langeweile zu deuten

Er ist interessiert

**Curriculum la disciplina
Comunicarea interculturală**

8. *Ihr Gesprächspartner verzahnt beim Sprechen die Finger beider Hände ineinander und bewegt sie leicht vor und zurück. Worauf könnte das deuten?*

- Ihr Gesprächspartner ist angespannt
- Ihr Gesprächspartner ist verzweifelt
- Ihr Gesprächspartner versucht Sie zu manipulieren

9. *Ihr Gesprächspartner sitzt auf einem Hocker und verschränkt seine Füße in den Stuhlbeinen. Was könnte dies bedeuten?*

- Er ist gereizt
- Es ist als ein Zeichen der Verachtung aufzufassen
- Er ist durch Sie eingeschüchtert

10. *Ihr Gesprächspartner befindet sich Ihnen gegenüber auf seinen eigenen Händen sitzend. Worauf könnte das hin deuten?*

- Auf große Schüchternheit
- Auf Teilnahmslosigkeit
- Auf eine gewisse Unreife

50 P.

<i>Nr. ord.</i>	<i>1.</i>	<i>2.</i>	<i>3.</i>	<i>4.</i>	<i>5.</i>	<i>6.</i>	<i>7.</i>	<i>8.</i>
<i>Procent. însuş.</i>	<i>91-100 %</i>	<i>81-90 %</i>	<i>71-80 %</i>	<i>66-70 %</i>	<i>61-65 %</i>	<i>51-60 %</i>	<i>41-50 %</i>	<i>31-40 %</i>
<i>Nota</i>	<i>10</i>	<i>9</i>	<i>8</i>	<i>7</i>	<i>6</i>	<i>5</i>	<i>4</i>	<i>3</i>
<i>ECTS</i>	<i>A</i>	<i>B</i>	<i>C</i>	<i>D</i>	<i>D</i>	<i>E</i>	<i>FX</i>	<i>FX</i>

Resurse informaționale ale cursului:

Surse obligatorii:

Breton P., *Manipularea cuvântului*, traducere de Livia Iacob, Iași, Institutul European, 2006.

**Curriculum la disciplina
Comunicarea interculturală**

Burduşelu T., *Educația interculturală* / Sorin Cristea // Rev. Asociației Generale a Învățătorilor din România. - 2011. - An. IV, Nr 4. - P. 67-68.

Schneider A., *Übersetzen als kulturelle Praxis*, Ludwig-Maximilians-Universität, München, 2007.

Willmann H., *Wirkungsvoll bewerben*, Berlin, Cornelsen, 2010.

Грушевицкая Т.Г., Попков В.Д., Садохин А.П. *Основы межкультурной коммуникации*. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 352 с.

Surse facultative

În limba germană:

Berger R., *Warum der Mensch spricht: Eine Naturgeschichte der Sprache*. Eichborn, Frankfurt, 2008.

Bergmann R., Pauly P., Stricker S., *Einführung in die deutsche Sprachwissenschaft*, Heidelberg, Universitätsverlag Winter, 2004.

Fischer C., Harth H., (Hrsg.): *Identität und Diversität. Eine interdisziplinäre Bilanz der Interkulturalitätsforschung in Deutschland und Frankreich*. Avinus, Berlin 2007.

Habermas J., *Theorie der kommunikativen Handelns*. Band 1.1999.

**Curriculum la disciplina
Comunicarea interculturală**

Panoff M., Perrin M., *Taschenwörterbuch der Ethnologie*. München 1975.

Werner J., Tödter U., *Kommunikation*, Berlin, Cornelsen, 2010.

În limba română:

Codoban A., *Semn și interpretare. O introducere postmodernă în semiologie și hermeneutică*, Cluj-Napoca, Dacia, 2001.

Dragoș E., *Introducere în pragmatică*, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2000.

Dragomir C., *Civilizația contra culturii / Caius Traian Dragomir* // Luceafărul. - 2006. - Nr 40(763). - P. 3.

Huditean A., *Educația interculturală – o abordare interdisciplinara*, Editura ULBS, 2005

Ionescu-Ruxăndoiu L., *Conversația : structuri și strategii*, București, Editura Albatros, 1995.

Larson Ch., *Persuasiunea. Receptare și responsabilitate*, traducere de Odette Arhip, Iași, Polirom, 2003. .

Radu M., *Educația interculturală în noul context European / Mona Radu* // Rev. de pedagogie. - 2011. - Nr LIX (1). - P. 25-32.

În limba rusă:

**Curriculum la disciplina
Comunicarea interculturală**

Мельникова А. А., *Культуролого-лингвистический аспект образовательной стратегии* / А. А. Мельникова // *Alma Mater*. - 2012. - № 11. - Р. 70-72.

Руденко В. Н., *Культурологические основания целостности содержания высшего образования* / В. Н. Руденко // *Педагогика*. – 2004. – № 1. - Р. 42-48.

Сепир Э., *Избранные труды по лингвистике и культурологии*. – М.: Прогресс, 1993. – 656 с.

Халеева И. И., *Интеркультура - третье измерение межкультурного взаимодействия?* // *Актуальные проблемы межкультурной коммуникации*. - М.: Изд-во МГЛУ, 1999. - С. 5-14.

Чудинов А.П., *Лингвокультурология*. – Ек., 2008.

Хроленко, А.Т. *Основы лингвокультурологии* / А.Т. Хроленко. – М.:Флинта,2006.